

ders Fjord, og at Udtrykket „Midtſtrømmen“ nærmefl maa betragtes ſom enſtydigt med Seilbhybet, hvorhos der paaberaabes en Dom af 12te December 1797; men man maa erindre, at det ikke er Domſtolenes Opgave i en Sag, ſom procederes for dem af to Parter, at udvikle nogen ſelvfſtændig Virkſomhed for at udfinde det virkelige og ſande Forhold og derefter at dømme over, hvad der kan være den ſande Ret i Sagen. Domſtolenes Opgave er noget forſkjellig derfra nemlig den at ſøge at udfinde, hvad der er Ret efter den af Parterne brugte Procedure og efter de af Parterne under Proceduren frembragte Oplyſninger. Dette indelukker jo ikke, at naar der ved en anden Leilighed procederes om det ſamme Spørgſmaal, der da under en ſaadan Sag af de Parter, ſom procedere den, kan blive brugt en anden Procedure og blive frembragt andre Oplyſninger, ſom kunne medføre, at Udfaldet bliver et andet end ved den første Sag. Det er mig ikke muligt at have en tilſtrækkelig begrundet Mening om, hvorvidt de Oplyſninger, ſom ere fremførte i denne Sag, ſom nu i ſidſte Inſtants er paakjendt ved Høiſteretsdommen, have været ſaa fylldige, ſom de burde have været. Jeg kjender ikke Proceduren og kan kun ſkjønne derover, navnlig ved at gjennemlæſe Ovrerretsdommen, forſaaavidt ſom denne tilſtrækkelig referer Proceduren, hvad ikke altid er Tilfældet, og hvad en Ovrerretsdom heller ikke behøver. Proceduren for Høiſteret, ſom har været mundtlig, har man jo ingen Udgang til at lære at kjende, naar man ikke har hørt paa den, men jeg vil dog ſige, at efter det Indtryk, ſom jeg har modtaget ved at gjennemlæſe Ovrerretsdommen, er det muligt, at der ikke er bragt alt det i Tiden og bragt alle de Oplyſninger frem under denne Sag, ſom kunde bringes frem til dens Be-lyſning. Efter Ovrerretsdommen at dømme jer man nemlig, at det Eneſte, ſom man i denne Sag har beſtjæftiget ſig med, er en Fortolkning af et gammelt Skjøde af 11te November 1684, af hvilket Skjøde man ikke engang har nogenſomhelſt Afſkrift, end ſige Originalen, og af hvilket Skjøde man heller ikke har hele Texten, men kun et lille Brudſtykke af Texten, ſom ikke engang begynder med den Sætningsforbindelse, ſom der maa forudsættes at have været i Skjødet. Man

har, ſaa vidt jeg kan ſe, kun beſtjæftiget ſig med at fortolke dette lille Brudſtykke af Skjødet paa ſamme Maade, ſom man har fortolket det i en tidligere Dom af 12te December 1797, der ſaldt ved Sønderhalb, Øſterliſbjerg og Rougsø Herreder i en Sag, ſom af den daværende Stamhuſbeſidder til Friſenvold var anlagt mod Beboerne af Uggelhuſene; men denne Dom af 12te December 1797 ſaldt omtrent et Hundrede Aar efter dette Skjøde af 11te November 1684, hvoraf man kun har et Brudſtykke, og man kjender kun dette Brudſtykke af denne Dom. Og nu, den 19de Januar 1883, alſaa igjen henved 100 Aar efter, er man kommen tilbage til Fortolkningen af dette Brudſtykke af dette Skjøde, det er det Eneſte, man har holdt ſig til. Naar man vil bedømme, hvorledes Forholdet var i Tiden omkring 1684, er det ikke nok alene at holde ſig til Brudſtykket af Skjødet 1684, men naar man vil komme til en rigtig Opfattelse, maa man underſøge, hvorledes Forholdet blev bedømt paa den Tid, da det nævnte Skjøde og et andet tidligere Skjøde, ſom ligger 23 Aar længer tilbage i Tiden, bleve udfærdigede, og jeg tror da, naar man anſtiller denne Underſøgelse, at man vil komme til et ganſke andet Reſultat end det, ſom den nævnte Dom af 12te December 1797 og nu Høiſteretsdommen af 19de Januar 1883 er kommen til. Jeg kan ikke nokſom betone, at jeg ikke derfor retter nogen Anke mod Domſtolene; thi Domſtolene have kun at bedømme, hvad der er Ret efter den brugte Procedure og de under Sagen fremkomne Oplyſninger. Naar man gaar tilbage og underſøger, hvorledes Forholdene bleve bedømte paa den Tid, da Skjødet af 1661 og navnlig det, ſom man kun har et Brudſtykke af, nemlig af 1684, bleve udfærdigede, da vil man finde — den Opfattelse har jeg idetmindſte dannet mig — at man dengang har betragtet Forholdene ganſke anderledes end nu, og at det da ikke ſaldt noget Menneſke ind at fortolke diſſe Skjødets Beſtemmelſer, ſaaledes ſom man nu har fortolket dem, nemlig at de ſkulde indeholde en Eneret for Gieren af Friſenvold Laregaard til at fiſke i Randers Fjord. Der exiſterer over diſſe Forhold en temmelig betydelig Literatur; der er affaet en temmelig ſtor Række Domme, der exiſterer en ikke ſaa lille Række af Kgl. aabne Breve, For-